

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПРАВА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до самостійної роботи з дисципліни
«Базова загальновійськова підготовка громадян України,
які здобувають вищу освіту, та поліцейських (теоретична
підготовка)»
(для студентів всіх спеціальностей)**

«До друку, в світ дозволяю»

Декан _____

Протокол №. 7 від 26.12. 2025 р.

Укладач:

Г.М.Гриценко

Весь цифровий і фактичний матеріал,

бібліографічні відомості перевірені.

Написання одиниць відповідає стандартам.

**Київ
2025**

УДК 355

Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських (теоретична підготовка)» / Укладач: Г.М. Гриценко, - Київ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2025. - 42 с.

Методичне видання спрямоване на засвоєння студентами самостійно на підставі лекційного матеріалу теоретичної основи з дисципліни «Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських (теоретична підготовка)». У виданні зазначені теми занять, додаткові питання які будуть обговорюватися на кожному занятті, та практичні справи які будуть корисні для вивчення базової загальновійськової підготовки з подальшим її використання.

Укладач:

Г.М. Гриценко, доц.

Відповідальний за випуск:

М.І. Антоненко, доц.

Рецензент:

О.А. Мезеря, доц.

© Гриценко Г.М.
© СНУ ім. В. Даля, 2025

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
1.1. Мета самостійної роботи.....	4
1.2. Загальні вимоги до самостійної роботи.....	6
2. Тематичний план дисципліни.....	7
3. Перелік тем методичних рекомендацій до самостійної роботи.....	12
4. Перелік літератури та законодавства до вивчення дисципліни.....	32

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета самостійної роботи

Відповідно до Конституції України статті 17 «Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу». Норми Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», який здійснює правове регулювання відносин між державою і громадянами України, передбачають виконання громадянами України їх конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, а також визначає загальні засади проходження в Україні військової служби. Так ч.1 статті 1 цього закону зазначає, що Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є конституційним обов'язком громадян України, а частина 2 цієї статті зазначає, що Військовий обов'язок устанавлюється з метою підготовки громадян України до захисту Вітчизни, забезпечення особовим складом Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення, посади в які комплектуються військовослужбовцями. Згідно Закону України «Про Збройні Сили України» статті 5 «Громадяни України, які проходять військову службу та службу у військовому резерві у Збройних Силах України, складають військову присягу на вірність Українському народові. Іноземці та особи без громадянства, які відповідно до закону вперше приймаються на військову службу до Збройних Сил України, беруть офіційні зобов'язання неухильно додержуватися Конституції та законів України, сумлінно виконувати обов'язки військової служби. При виконанні обов'язків служби військовослужбовці носять військову форму одягу, їм довічно встановлюється військове звання. Порядок позбавлення військового звання визначається законом». Враховуючи військовий стан в державі, який триває з 24 лютого 2022 року, й потребу в підготовці населення до захисту країни КМУ 21.06.2024 року приймає Постанову № 734 «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» якою затверджує Порядок проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських. Базову підготовку проходять громадяни України чоловічої статі (жіночої статі - добровільно), які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти. Базова підготовка проводиться з метою

здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. Базова підготовка здобувачів вищої освіти проводиться у закладах вищої освіти усіх форм власності, вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, навчальних частинах (центрах) Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення та Держспецтрансслужби, закладах освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, та тренінгових центрах органів поліції.

Метою вивчення дисципліни є набуття студентами знань про формування базових військових компетентностей у молоді, підвищення рівня національної безпеки та готовності громадян до захисту держави в сучасних умовах життєдіяльності.

Навчальний курс передбачає вивчення, як теоретичного матеріалу: частина складається з 90 академічних годин, проводиться в навчальних закладах як окрема дисципліна, так і практичного матеріалу: частина складається з 210 академічних годин, відбувається в спеціальних навчальних центрах ЗСУ під час канікул.

Основними завданнями дисципліни є:

- формування патріотичного ставлення до держави та готовності до виконання свого громадського обов'язку;
- ознайомлення з основами національної безпеки та оборони ;
- вивчення основних принципів захисту України;
- формування базових військових навичок;
- набуття навичок психічної саморегуляції, самодопомоги та надання першої психологічної допомоги;
- поводження зі стрілецькою зброєю (автомат);
- орієнтування на місцевості та тактичні дії;
- надання першої домедичної допомоги;
- ознайомлення з міжнародним гуманітарним правом;
- стимуляція розвитку логічного мислення студентів для виконання поставлених завдань.

Самостійна робота – це оволодіння специфічною термінологією і практичне засвоєння необхідних навичок з курсу базової загальної військової підготовки

необхідних для виконання військового обов'язку. Розгляд ситуацій з надання домедичної допомоги пораненим при різних обставинах. Моделювання ситуацій з орієнтування на місцевості та тактичних дії як в обороні, так і при наступі. Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу поводження зі стрілецькою зброєю (автомат) та вибухонебезпечними предметами. Ознайомлення із міжнародним гуманітарним правом. Набуття навичок психічної саморегуляції, самодопомоги та надання першої психологічної допомоги у екстрених умовах.

У кожній темі методичної рекомендації до самостійної роботи є: додаткові питання для самоконтролю, завдання для самостійної роботи, практичні завдання, а також загальний список рекомендованої літератури. Методичні рекомендації спрямовані на методичне забезпечення вивчення дисципліни, та призначені для студентів всіх спеціальностей другого року навчання.

Під час самостійної роботи студенти мають опрацювати отриманий під час лекцій матеріал та законспектувати основні поняття й алгоритми дій при окремих обставинах, а також літературні джерела, рекомендовані до кожної з тем, й переглянути наданий відеоматеріал з теми, детально опрацювати питання, передбачені для самостійного вивчення та підготуватися до їх обговорення в аудиторії та практичного опрацювання.

Джерельною базою методичних рекомендації є сучасне законодавство України, а також підручники, статті та матеріали конференцій, навчальні посібники та науково-практичні рекомендації до дисципліни «Базова загальна військова підготовка» (далі- БЗВП), крім того, застосовується міжнародні напрацювання з підготовки особового складу для веденні бойових дій, враховуючи повномасштабне вторгнення на територію нашої держави.

1.2. Загальні вимоги до самостійної роботи

Самостійна робота студентів здійснюється протягом усього навчального року. Регламентується графіком навчальної роботи, який передбачає виконання теоретичних та практичних завдань.

При самостійній роботі необхідно студенту опрацювати додаткові питання для самоконтролю, виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання, а також ознайомитись із загальним списком рекомендованої літератури згідно з темами дисципліни «Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських (теоретична підготовка)». При самостійної підготовці студент уважно вивчає наданий матеріал, який характеризує зміст дисципліни - це надасть можливість глибше відпрацювати

додаткові питання та більше підготуватися до використання їх у практичних обставинах. Також потрібно продивитися відеоролики з тем самостійної роботи по можливості відпрацювати на практиці дії які показують у відеороликах у разі не можливості скласти покроковий алгоритм дій з виконання той чи іншої вправи.

Перелік джерел, що рекомендуються для самостійного засвоєння матеріалу, обов'язково додано наприкінці кожної теми.

2. Тематичний план дисципліни

«Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських (теоретична підготовка)»

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Тема 1. Національно-патріотична підготовка			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Українська національна ідентичність та її ознаки: мова, культура, традиції, адміністративно-територіальний устрій держави та природні ресурси. Історія становлення українців як політичної нації. Важливість військової підготовки в успішності результату під час ведення бойових дій.	Усні відповіді на питання	1-2
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Визначні сторінки військової історії України (від козацтва до сучасних Збройних Сил). Герої України: національні герої, сучасні захисники.		
Тема 2. Психологічна підготовка			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Способи та методи психологічної саморегуляції. Перша психологічна допомога та самопомога. Вплив бою на психіку.	груповий дебріфінг	4-7
Практичні заняття	Тема: Прийоми психічної саморегуляції <u>Стислий зміст.</u> Заняття в “колі довіри” під керівництвом викладача (інструктора). Ознайомлення зі стресовими станами, способами та методами саморегуляції, застосування їх на практиці. Тема: Перша психологічна допомога та самопомога. Вплив бою на психіку <u>Стислий зміст.</u> Ознайомлення із психічними реакціями людини, вивчення карток першої психологічної допомоги, приклади практичних вправ з психологічної допомоги.		

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Способи психологічної саморегуляції (дихальні вправи, аутогенне тренування, медитація тощо). Методи психологічної саморегуляції (позитивна візуалізація, самонаказ, релаксація тощо). Перша психологічна самопомога при сильному стресі. Методи саморегуляції для зниження бойового стресу.		
Тема 3. Розвідувальна підготовка			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Розвідувальні ознаки розташування ділянки місцевості (території) на якій є озброєння та бойова техніка, танки, гармати, пункти управління FPV БпЛА, установок ПТКР, кулемети, гранатомети, станцій радіолокаційної розвідки. Ознайомлення з тактикою дій противника. Види ворожих безпілотних літальних апаратів (далі – БпЛА), дронів-камікадзе, їх характеристики та порядок протидії їм.	Усні відповіді на питання	1-2
Тема 4. Зв'язок та комунікація			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Військова комунікація – як джерело всеобізнаності. Вертикальна та горизонтальна комунікація.	Усні відповіді на питання	1-2
Практичні заняття	Тема: Основи зв'язку. <u>Стислий зміст.</u> Способи зв'язку та вимоги до них. Тактичні сигнальні жести.		
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Правила безпечної та ефективної комунікації під час війни. Роль якісного зв'язку у виживанні та ефективності підрозділу на війні.		
Тема 5. Підготовка з РХБЗ (ХБРЯ-захисту)			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Ознаки ядерного вибуху, застосування брудних боеприпасів, хімічної атаки й застосування бойових біологічних речовин. Шкода, яку завдають уражаючі фактори ядерної зброї, та способи захисту від неї. Позначення районів забруднення, способи визначення рівня забруднення за допомогою приладів і пристосувань. Засоби індивідуального захисту. Дії особового складу на зараженій місцевості.	Усні відповіді на питання	4-7
Практичні заняття	Тема: Засоби індивідуального захисту. Дії особового складу на зараженій місцевості. <u>Стислий зміст.</u> Протигаз, загальновійськовий захисний комплект та їх використання. Сигнали оповіщення про радіаційне, хімічне зараження та порядок дій особового складу у разі їх отримання. Дії особового складу на зараженій місцевості та під час застосування противником скидів з БпЛА ручних газових гранат.		
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> основи підготовки та дії особового складу під час загрози або застосування радіаційної, хімічної, біологічної чи ядерної зброї.		
Тема 6. Військова топографія			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Місцевість та її елементи. Топографічні карти Збройних Сил України		3-5

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Практичні заняття	Тема: Орієнтування на місцевості за допомогою небесних світил, компаса, годинника, карти та місцевих предметів. <u>Стислий зміст.</u> Інформація про способи орієнтування на місцевості, відпрацювання завдання з визначення сторін світу різними способами.	Усні відповіді на питання	
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Методи визначення відстані до об'єкта на місцевості. Визначення координати точки на карті. Помилки, які можуть статися при неправильному використанні карт і приладів.		
Тема 7. Інженерна підготовка (мінна безпека)			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Інженерне обладнання та маскування позицій в умовах застосування противником ударних БпЛА. Протитанкові та протипіхотні міни. Інженерні загородження, їх встановлення, знешкодження та подолання. Мінна безпека.	Усні відповіді на питання	4-7
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Дії при виявленні міни або вибухонебезпечного предмета. Організація евакуації людей з небезпечної зони. Інформування офіційних служб у разі виявлення мінної небезпеки. Порядок дій на території з мінною загрозою та безпечний вихід із неї. Алгоритм дій у разі падіння ударних або розвідувальних БпЛА поблизу.		
Тема 8. Статути Збройних Сил України			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Основні положення Статуту внутрішньої служби ЗС України. Начальники та підлеглі, старші та молодші за військовим званням. Порядок віддання і виконання наказів	Усні відповіді на питання	4-7
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Положення Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України. Зміст Військової присяги. Основні принципи військової служби. Загальні обов'язки військовослужбовців. Військова поведінка та ввічливість військовослужбовців. Військова дисципліна, її суть та значення. Обов'язки військовослужбовців щодо дотримання військової дисципліни. Заохочення, які застосовуються до солдат. Дисциплінарні стягнення, які накладаються на солдатів. Ознайомлення зі статтями Кримінального кодексу України у військовій сфері. Вивчення обов'язків військовослужбовців щодо дотримання військової дисципліни та статей Кримінального кодексу України у військовій сфері.		
Тема 9. Домедична допомога			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Планування та організація домедичної допомоги на етапі "допомога під вогнем" (Care Under Fire). Способи та методи евакуації. Одним рятувальником: за лямки, під пахви, за пасок, модифікований метод пожежника. двома рятувальниками: за лямки, під пахви, за пасок і шию. Принципи та застосування допомоги в польових умовах (TFC). Здійснення огляду масових кровотеч у тактичних умовах. Прохідність дихальних шляхів.	Усні відповіді на питання	5-9

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Практичні заняття	Тема: Накладання турнікетів на етапі “допомога під вогнем” <u>Стислий зміст.</u> Способи накладання турнікетів самому собі однією рукою під вогнем, пораненому двома руками під вогнем.		
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Визначення ризиків застосування імпровізованого турнікету. Правила тампонади гомеостатичним бинтом. Способи перевірки ефективності накладеного турнікета. Способи прямого та непрямого тиску на місце поранення для контролю масивної кровотечі. Техніка накладання тиснучих пов'язок.		
Тема 10. Тактична підготовка			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Призначення та бойові можливості механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України, їх організаційно-штатна структура. озброєння механізованого відділення. Призначення, класифікація, бойові можливості, форми, способи, основні тактичні прийоми застосування БпЛА. Обов'язки солдата в бою, спостерігача, піднощика боєприпасів. Дії солдата в оборонному бою. Порядок дій солдата при наступі.		
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Структура механізованого відділення та його озброєння. Призначення та бойові можливості механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України їх організаційно-штатною структурою. Порядок дій під час нападу противника; за сигналами оповіщення; знищення бронеоб'єктів противника на передньому краю оборони, способи пересування залежно від рельєфу місцевості; порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію. Порядок застосування наступальних (оборонних) гранат під час наступу; завдання вогневої (маневреної) групи. Взаємовиручка та узгодженість дій у складі підрозділу.	Усні відповіді на питання	10-15
Тема 11. Вогнева підготовка			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Види стрілецької зброї, які знаходяться на озброєнні механізованих (мотопіхотних) військових частин Сухопутних військ Збройних Сил України. Призначення, ТТХ, принципи її застосування. Призначення, будова автомата АК-74 та його модифікацій. Робота частин та механізмів при заряджанні та пострілі. Призначення, характеристика та будова коліматорних, оптичних денних та нічних прицілів. Порядок користування прицілами, догляду за ними та зберігання. Призначення, будова та принцип дії ручних гранат, техніка метання гранати на дальність та влучність із різних положень	Усні відповіді на питання	3-5

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Практичні заняття	Тема: Автомат АК-74. <u>Стислий зміст.</u> Демонстрація підготовки автомата АК-74 до стрільби, спорядження магазину, заряджання й розряджання автомата, постановка на запобіжник, догляд за індивідуальною зброєю, її утримання та зберігання. Можливі затримки й несправності під час стрільби, способи їх усунення. Тема: Основи та правила стрільби. <u>Стислий зміст.</u> Вивчення положень, які використовуються для стрільби з автомата. Тема: Утримання зброї в різних положеннях. <u>Стислий зміст.</u> Вивчення способів утримання зброї в положенні для стрільби стоячи, з коліна, лежачи, у русі, у пішому порядку. Тема: Поводження зі зброєю. <u>Стислий зміст.</u> Вивчення поведження зі зброєю: плавного спуску спускового гачка при утриманні зброї в різних положеннях, поворотів та розворотів із мінімізацією стрілка в різних положеннях, розряджання зброї після виконання стрільби з різних положень і надання до огляду зброї після розряджання. Тема: Вирішення вогневих завдань. <u>Стислий зміст.</u> Вивчення способів визначення відстані до цілі, поправок на погодні умови, вивчення правил стрільби. Тема: Вивчення правил щодо забезпечення кучності стрільби з різних положень. <u>Стислий зміст.</u> Демонстрація підготовчих вправ кучності стрільби з: «положення “лежачи” на відстані 25 м»; «різних положень на відстані 25 м»; «різних положень на відстані 100 м». Тема: Метання гранат. <u>Стислий зміст.</u> Вивчення вправ з метання ручної оборонної гранати з місця та на ходу в пішому порядку. Тема: Вивчення порядку дій особового складу під час швидкісного метання гранат. <u>Стислий зміст.</u> Вивчення вправ щодо швидкісного метання ручної оборонної гранати з місця і з укриття. Тема: Особливості метання ручних гранат в лісній місцевості, в урбанізованій місцевості. <u>Стислий зміст.</u> Вивчення вправ з метання ручної наступальної гранати з місця в пішому порядку в лісній місцевості та ручної гранати в будівлі. Тема: Особливості підготовки до метання ручної кумулятивної гранати. <u>Стислий зміст.</u> Вивчення вправ з метання ручної кумулятивної гранати з місця.	Демонстрація практичних навичок	18-28
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Закріплення матеріалів щодо конструкції та принципу дії стрілецької зброї, визначення відстані до мішені, техніки метання гранат різного типу	Шляхом демонстрації ї навичок на практичних заняттях	—

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Тема 12. Виживання			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Ознайомлення з базовими принципами забезпечення життєдіяльності в польових умовах, вибору місця та обладнання укриття, добування вогню без сірників, водозабезпечення військовослужбовців під час виконання бойових завдань – типи вогнищ, фільтрів для очищення води та місць відпочинку.	Усні відповіді на питання	1-2
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Розширення знань щодо основних принципів виживання в різних умовах, методів пошуку їжі та води, а також способів надання першої допомоги.		
Тема 13. Міжнародне гуманітарне право			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Основні терміни та поняття МГП. Поводження з військовополоненими. Відповідальність військовослужбовців за порушення норм МГП, зокрема з питань поведження з військовополоненими.	Усні відповіді на питання	1-2
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Відповідальність держав за дотримання норм міжнародного гуманітарного права. Переслідування військових злочинців у міжнародних судах (Міжнародний кримінальний суд, трибунали ООН).		
Підсумковий контроль		залік	60-100

3. Перелік тем методичних рекомендацій до самостійної роботи

Методичні рекомендації розраховані на 30 годин та включають теоретичні та практичні питання з наступних тем:

Тема самостійної роботи № 1

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНА ПІДГОТОВКА

(1 година)

Мета самостійного заняття: студенти самостійно опрацюовуючи лекційний матеріал перед семінарським заняттям додатково вивчають питання які стосуються теми, але у зв'язку з обмеженим часом не можуть бути розглянуті на лекційному і семінарському занятті. Додаткові питання мають важливе значення потрібні для повного та всебічного розбору теми з дисципліни.

Питання для самоконтролю

1. Які громадяни звільняються від проходження базової загальновійськової підготовки у закладах вищої освіти всіх форм власності.
2. Надайте правову характеристику Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських.
3. Національна ідентичність, як фактор Національної безпеки.
4. Український етнос, період його формування та етапи розвитку.
5. Історія розвитку Збройних Сил України (далі – ЗСУ).
6. Основні сучасні бойові традиції українського війська.
7. Згуртованість військового колективу та вплив її на боєздатність підрозділу.
8. Роль загальнонаціональних та військових медіа в протидії дезінформації з рф.

Практичні завдання:

1. Зробіть детальний підбір нормативних актів з посиланням на норму закону (назва нормативного акту, стаття, частина), де зазначено, що захист суверенітету та територіальної цілісності країни - це конституційний обов'язок кожного громадянина держави.
2. Знайдіть та подивіться відеоролики про національно-патріотичну підготовку громадян. Проаналізуйте матеріал який Ви продивились та будьте готові приймати участь в обговоренні.

Література:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. - К.: Право, 2020. - 36 с.
2. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 р. No 2232-XII: за станом на 8.05.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
3. Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оборону України» : Закон України від 21.11.1993 р. No 3547-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3547-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
4. Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їхніх сімей: Закон України від 15.06.2004 р. 1763-IV: за станом на 01.10.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1763-15#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
5. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. No 1934-XII : за станом на 19.04.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).

6. Про оборону України : Закон України від 05.10.2000 р. № 2020 ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
7. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-ХІІ: за станом на 19.04.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
8. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України: Закон України від 24.03.1999р. № 548-ХІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>
9. Статути збройних сил України: збірник законів: чинне за- конодавство із змінами та допов. на 01 лютого 2023 року: Офіц. тексти. Київ: Алерта, 2023. 436 с.
10. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999. № 551-ХІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text>
11. Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999. № 550-ХІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-14#Text>
12. Про Стройовий статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999. № 549 -ХІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-14#Text>
- 13.Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських: Постанова КМУ №734 від 21.06.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-п#Text>
- 14.Національно-патріотична підготовка (ознайомчий курс, курс індивідуальної підготовки, курс вивчення дій в складі підрозділу) (за програмою базової загальновійськової підготовки(для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці) URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2025/02/2_ДМ-до-СТІ-000ГБ.01Л-НПП-ОзК-КІП-КВДуСП.pdf

Тема самостійної роботи № 2

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА

(2 години)

Мета самостійного заняття: студенти самостійно опрацьовуючи лекційний матеріал перед семінарським заняттям додатково вивчають питання які стосуються теми, але у зв'язку з обмеженим часом не можуть бути розглянуті на лекційному і семінарському занятті. Додаткові питання мають важливе значення потрібні для повного та всебічного розбору теми з дисципліни.

Питання для самоконтролю

1. Вплив бойових дій на психіку військовослужбовця.
2. Особливості формування моральної та психологічної готовності особового складу до виконання завдань (позитивні та негативні фактори).
3. Бойовий стрес як особливий вид стресу.
4. Українська екстремологія: інтегративний підхід.
5. Психолого-психіатричні наслідки воєнного часу.
6. Структуру і функціонування центральної нервової системи, закономірності психіки людини.
7. Функції та прояви страху, способи контролю та попередження страху військовослужбовців в умовах бойових дій.
8. Основні підходи профілактики негативних станів військовослужбовців.

Практичне завдання:

1. Виконайте вправу психологічна допомога та самопомога для подолання страху. Алгоритм дій наступний: *Дихання “квадратами”*. Глибоке дихання і спокійна медитація не допомагають в кризових станах! Але, нормалізувати дихання, особливо з увагою до довгого видиху - дуже проста, важлива і ефективна техніка. Корисно при будь-якому прояві сильних емоцій. Дихайте квадратом: повільний вдих на рахунок 1-2-3-4, пауза 1-2-3-4, видих 1-2-3-4, пауза 1-2-3-4. При цьому можете малювати очима квадрат. Або зробіть повільний вдих на рахунок 1-2-3-4, і видих вдвічі довший 1-2-3-4-5-6-7-8. Якщо поруч є свої, буде краще перші 2-3 кола почути від них чіткий голосовий супровід: “Дивись на мене! Вдих – два три чотири, пауза – два три чотири, видих – два три чотири, пауза – дивись на мене! чотири...”

Коли ми повільно видихаємо, ми підвищуємо рівень CO₂ і знижуємо рівень кисню, що допомагає заспокоїтись і привести серцебиття в норму швидше. Рахунок допомагає задіяти ділянки мозку і переключитися з емоційного стану на раціональний.

2. Виконайте вправу психологічна допомога та самопомога для подолання страху. *Заземлення “Правило трьох”*. Особливо дієво, коли починається відчуття “вильоту” з реальності. У всіх воно може проявлятися по-різному: шум у вухах, “ватні” ноги, темнішає в очах, втрата реальності і відчуття часу. Наприклад: можливе відчуття, ніби стіни в кімнаті почали розпливатися, а людина провалюється в яму, як при різкому спуску швидкісного ліфта. Дайте відповіді на прості питання: “Як мене звати?”, “Де я зараз?”, “Який зараз рік?”. Так ми запускаємо повернення в реальність. Знайдіть три предмети жовтого кольору навколо себе. Згадайте три види дерев. Помітьте три різних звуки довкола – голос, кроки, шурхіт. Доторкніться до трьох різних поверхонь. Відчуйте три різні запахи.

Таким чином, ми запускаємо когнітивну роботу і сенсорні відчуття тіла, повертаємо себе – в тут і тепер.

Література:

1. Кокун О.М., Лозінська Н.С., Пішко І.О., Олійник В.О. Діагностика психологічних змін у військовослужбовців в умовах війни: методичний посібник, 2025. 163 с.
2. Підпригора І.І. Досвід психологічного забезпечення в російсько-українській війні (військове лідерство та внутрішні комунікації, мотивація та моральна готовність військовослужбовців). 2024. 184 с.
3. Психологічний супровід особистості в умовах війни : навч. посіб. / С. Кузікова та ін. Київ : Лисенко М. М., 2024. 259 с.
4. Психологія управління військами : підручник / В. Г. Дикун та ін.; ред.: В. В. Стасюк; Нац. ун-т оборони України. Вид. 2-ге, перероб. та допов. Київ : НУОУ, 2024. 532 с.
5. Психологічний супровід незламних: метод. реком. по роботі з військовослужбовцями, які зазнали ампутації внаслідок бойових дій : метод. рек. / Т. Карамушка та ін.; Благодійна організація «Благодійний фонд психологічної підтримки у кризових ситуаціях «Анкора», Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці, Zagoriy Foundation. Київ : Вікторія Кундельська, 2023. 59
6. Психологічне забезпечення Збройних Сил України : навч.-метод. посіб. / Р. Ч. Мамедов та ін.; ред.: В. Клочков; Збройні Сили України. Київ : НДЦ ГП ЗС України, 2023. 212 с.
7. Психологічна профілактика психотравматизації військовослужбовців Збройних Сил України : метод. посіб. / О. М. Кокун та ін. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2021. 301 с.
8. Основи психологічного консультування військовослужбовців : навч.-метод. посіб. / Л. Т. Музичко та ін.; Нац. Акад. сухопут. військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Львів : НАСВ, 2021. 295 с.
9. Організація психологічної підготовки у Збройних Силах України : навч.-метод. посіб. / Р. Ч. Мамедов та ін.; ред.: В. Клочков; Збройні Сили України. Київ : НДЦ ГП ЗС України, 2023. 325 с.
10. Неурова А.Б., Романишин А. М. Психологія індивідуальної роботи з військовослужбовцями : навч.-метод. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 334 с.
11. Блінов О.А. Інноваційний психологічний інструментарій діагностики, психотерапії та психокорекції бойового стресу : навч.-метод. посіб. / Ін-т психології імені Г. С. Костюка, Нац. академія пед. наук України, Нац. авіац. ун-т. Київ : Талком, 2020. 129 с.
12. Неурова А. Б., Мацевко Т. М. Психологічна діагностика військовослужбовців та підрозділів : навч.-метод. посіб. Львів : Нац. акад. сухопут. військ, 2022. 340 с.

13. Психологічна профілактика психотравматизації військовослужбовців Збройних Сил України : метод. посіб. / О. М. Кокун та ін. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2021. 301 с.
14. Психологія бою : посібник / [Т. Л. Грицевич та ін.]; за ред. А. М. Романишина. Львів : Астролябія, 2017. 352 с.
15. Психолого-психіатричні наслідки воєнного часу : [навч. посіб.] / В. В. Огоренко та ін.; ред.: В. В. Огоренко; Дніпров. держ. мед. ун-т. Дніпро : Ліра, 2023. 311 с.
16. Ягупов В. В. Військова педагогіка та психологія : підручник. Ч. 2, т. 1: Військова психологія / Нац. ун-т оборони України, Навч.-наук. ін-т фіз. культури та спорт.-оздоров. технологій. Б.м., 2023. 259 с.
17. Бойовий стрес та бойова психічна травма: інформаційний огляд (відео- проєкт) / уклад. Я. Пилипчук, О. Углова. *Віртуальний читальний зал освітянина. Рубрика «Освіта і наука під час війни» (відео-проєкт «Безбар'єрний простір ВЧЗО: інформаційно-аналітична підтримка психічного здоров'я в умовах воєнних реалій»)*. Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [офіц. сайт]. Київ, 2024. 19 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/740696>
18. Коструба Н., Фіщук О. Психічне здоров'я в умовах кризи : монографія / Волин. нац. ун-т імені Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 183 с.
19. Психологія бою: діяльність командира підрозділу щодо підтримання морально-психологічного стану особового складу в ході бойових дій: навчально-методичний посібник/ А.М. Романишин, О.В. Бойко, Д.В. Богородицький «таін.». - Львів: НАСВ, 2015. - 322 с.

Тема самостійної роботи № 3

ПІДГОТОВКА З РХБЗ (ХБРЯ-ЗАХИСТУ)

(2 години)

Мета самостійного заняття: студенти самостійно опрацьовуючи лекційний матеріал перед семінарським заняттям додатково вивчають питання які стосуються теми, але у зв'язку з обмеженим часом не можуть бути розглянуті на лекційному і семінарському занятті. Додаткові питання мають важливе значення потрібні для повного та всебічного розбору теми з дисципліни.

Питання для самоконтролю

- 1.Токсичні характеристики найбільш розповсюджених НХРі симптоми ураження.
- 2.Радіоактивне зараження місцевості.
- 3.Види та функцій отруйних речовин.
- 4.Сигнали оповіщення про радіаційне, хімічне зараження та дії за ними.
- 5.Порядок подолання зараженої ділянки місцевості.

6. Призначення, тактико-технічні характеристики та порядок застосування засобів аерозольного маскування .
7. Евакуація поранених з пошкодженої бойової техніки
8. Призначення засобів захисту органів дихання та шкіри.

Практичне завдання:

1. Подивитися матеріал «МКС у дозиметр радіометр» на сайті. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/lesson/mks-u-dozimetr-radiometr-video>. Перерахуйте склад дозиметра та алгоритм його дії.
2. Ознайомтеся з матеріалом «бойові властивості та вражаюча дія зброї масового ураження і запалювальної зброї, наслідки руйнування радіаційно - та хімічно - небезпечних об'єктів.» на сайті. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/lesson/bojovi-vlastivosti-ta-vrazhayucha-diya-zbroi-masovogourazhennya-i-zapalyuvalnoi-zbroi>. Складіть покроковий алгоритм дій при наданні першої допомоги.

Література:

1. Підготовка з радіаційного, хімічного, біологічного захисту (курс індивідуальної підготовки). За програмою базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці). — Київ: «Центр учбової літератури», 2025. 82 с.
2. Петков С.В. Підготовка з радіаційного, хімічного, біологічного захисту. — Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 64 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/pidhotovka-do-radiatsiynoho-khimichnoho-biolohichnoho-zakhystu.pdf>
3. Доктрина з хімічного, біологічного, радіологічного та ядерного захисту. - Київ: «Центр учбової літератури», 2024. 35 с.
4. Теплоухов Б.П. Зброя масового ураження та захист від неї. Навчальний посібник. Скіф. 2023. 101 с.
5. Порядок організації радіаційної безпеки у Збройних Силах України. Настанова. Практичний посібник. ЦУЛ – 2024. 84 с.
6. Вплив носіння хімічних, біологічних, радіологічних та ядерних індивідуальних засобів захисту на ефективність особового складу та підрозділів під час військових операцій. Настанова. Практичний посібник. ЦУЛ – 2024. 38 с.
7. Настанова «З порядку організації радіаційної безпеки у збройних силах України» ВКДП 10-153(03).01 Затверджено Наказ Командувача Сил підтримки Збройних Сил України 10 грудня 2020 року № 88 . URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/2_VKDП-10-15303.01-НАС-3-ПОР-ОРГ-РАД-БЕЗП-У-ЗСУ.pdf

Тема самостійної роботи № 4

ВІЙСЬКОВА ТОПОГРАФІЯ

(2 години)

Мета самостійного заняття: студенти самостійно опрацьовуючи лекційний матеріал перед семінарським заняттям додатково вивчають питання які стосуються теми, але у зв'язку з обмеженим часом не можуть бути розглянуті на лекційному і семінарському занятті. Додаткові питання мають важливе значення потрібні для повного та всебічного розбору теми з дисципліни.

Питання для самоконтролю

- 1.Визначення місцезнаходження за характерними ознаками місцевості.
- 2.Планування маршруту за допомогою карти.
- 3.Визначити за картою загальний напрямок пониження місцевості.
- 4.Способи вимірювання на топографічних картах прямих, кривих і ламаних ліній.
- 5.Вивчення умов прохідності місцевості.
- 6.Сутність орієнтування на місцевості без карти.
- 7.Вибір та використання орієнтирів.
- 8.Способи визначення відстані на місцевості.

Практичне завдання:

1. Візьміть карту та використовуючи способи і методи орієнтування на місцевості по карті визначите точку свого стояння. А, також, прокладіть маршрут якій буде безпечний для переміщення підрозділу на відстань 5 км.
2. На карті нанесіть об'єкти та елементи бойового порядку розташування підрозділу умовними тактичними знаками.

Література:

- 1.Вогнева підготовка. Частина І: навч. посіб. / О. І. Бірюков та ін. Київ: КІ НГУ, 2023. 352 с. URL: <https://kingu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/Навчальний-посібник-В-П-Частина-І.pdf>
- 2.Військова топографія. – 2020. 64 с. URL: <https://medcat.pdmu.edu.ua/storage/common/docs/3aU8XxDveQuc0VycQu1b1Q9AImxKj2fHAcFpKjmb.pdf>
3. Кривошеєв А.М., Приходько А.І., Петренко В.М., Сергієнко Р.В. Військова топографія: Навчальний посібник. /А.М. Кривошеєв, А.І. Приходько, В.М. Петренко, Р.В. Сергієнко. – Суми: Видавництво СумДУ, 2010. – 281 с.URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kryvosheiev_Andrii/Viiskova_topohrafiia.pdf

4. Практичний матеріал із відіороліками URL: https://www.youtube.com/watch?v=XfB5_vBfyYU
5. Шмаль С.Г. Довідник з військової топографії. Київ – 2016. 116 с. URL: <https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/kafedry/kafedra-viiskovoi-pidhotovky/distant-content/Topografiy.pdf>
6. Військова топографія: навчальний посібник. КНТ -2022. 282 с.
7. Мірошніков С.В. Тактична підготовка солдата, механізованого відділення і взводу: навчально-методичний посібник. КНТ – 2022. 128 с.
7. Довідник з основних понять військової топографії. ВД «Сварог» - 2022. 110 с.
8. Використання топографічних карт НАТО в Збройних Силах України. Заг. Ред. – Пацюк В.В. – 2023. 102 с.
9. Шмаль С.Г., Міхно О.Г., Савков П.А., Гудзь А.М., Бахвалов В.Б., Писаренко Р.В., Військова топографія. Видання 4-е, перероблене та доповнене - К.: «Видавництво Ліра-К», 2012. 499 с. URL : http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2022/Shmal_2012_499.pdf
10. Шмаль С.Г. Військова топографія : Підручник. 5-те вид., перероб. та доп. / С.Г. Шмаль, О.В.Кравчук, А.М. Гудзь, С.В. Прищеп, О.П. Полець. – Київ.: Видавництво Ліра-К, 2021. 644с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12514.pdf>

Тема самостійної роботи № 5

ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА (МІННА БЕЗПЕКА)

(2 години)

Мета самостійного заняття: студенти самостійно опрацьовуючи лекційний матеріал перед семінарським заняттям додатково вивчають питання які стосуються теми, але у зв'язку з обмеженим часом не можуть бути розглянуті на лекційному і семінарському занятті. Додаткові питання мають важливе значення потрібні для повного та всебічного розбору теми з дисципліни.

Питання для самоконтролю

1. Характерні ознаки встановлення мін і вибухових пристроїв.
2. Пошук мін за допомогою мінного щупа.
3. Нестандартні вибухові пристрої.
4. Саморобні вибухові пристрої.
5. Надайте технічні характеристики протипіхотної міни ПФМ-1 та ПФМ-1с (Лепесток)
6. Дії з виявленими мінами та вибуховими пристроями.

7. Пошук мін за допомогою підручних засобів.

8. Міни-сюрпризи і пастки.

Практичне завдання:

1. Розгляньте та ознайомтесь з дією комплексу індукційного міношукача ІМП та розбірний мінний щуп. Складіть алгоритм використання індукційного міношукача ІМП.

2. Розгляньте та ознайомтесь з технічними характеристиками протитанкової міни. Складіть алгоритм дій при виявленні протитанкової міни.

Література:

1. Інженерна підготовка (мінна безпека) (курс індивідуальної підготовки) (за програмою базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці) URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2025/02/2_ДМ-до-СТІ-000ГБ.16Л-ІНЖ-ПІД-МІН-БЕЗП-КІП.pdf
2. Інженерна підготовка. Книга І.: навч. посіб. / В.В. Пугач, Петрук О.В., Зміївський Г.П. та ін. – Х.: ВЮІ НЮУ ім. Я. Мудрого, 2021, – 108 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/20172/1/Inzhenerna_pidgotovka_2021-1.pdf
3. Інженерна підготовка: Навчальний посібник – Львів: НАСВ, 2016. – 552с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2023/inzhenerna_pidgotovka_2016_552.pdf
4. Інженерна підготовка в Збройних Силах України. — Київ: «Центр учбової літератури», 2022. - 45 с.
5. інженерні боеприпаси, які використовувались (можуть використовуватись) збройними силами РФ або НЗФ на сході України (за досвідом проведення ООС (раніше АТО)). - Київ: «Центр учбової літератури», 2022. - 120 с.
6. Протидія саморобним вибуховим пристроям (військовий стандарт 01.106.006-2020(01)) та глосарій термінів (військовий стандарт 01.106.005 – 2019(01)). - Київ: «Центр учбової літератури», 2023. -84 с.

Тема самостійної роботи № 6

СТАТУТИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

(5 годин)

Мета самостійного заняття: студенти самостійно опрацьовуючи лекційний матеріал перед семінарським заняттям додатково вивчають питання які стосуються теми, але у зв'язку з обмеженим часом не можуть бути розглянуті на лекційному і семінарському занятті. Додаткові питання мають важливе значення потрібні для повного та всебічного розбору теми з дисципліни.

Питання для самоконтролю

1. Загальні права та обов'язки військовослужбовців Збройних Сил України та їх взаємовідносини.
2. Військова присяга та бойовий прапор військової частини.
3. Загальні положення, заохочення що, застосовують до військовослужбовців рядового та сержантського складів.
4. Порядок віддання й виконання наказів.
5. Стягнення за порушення військової дисципліни.
6. Загальні обов'язки командирів (начальників).
7. Внутрішній порядок, наряд і підготовка варт, вартової служба.
8. Утримання військовослужбовців, засуджених до арешту, а також до яких застосовано таке адміністративне стягнення, як арешт з утриманням на гауптвахті.

Практичне завдання:

1. Проаналізуйте Закон України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» та виберіть дисциплінарні стягнення за порушення військової дисципліни які несуть військовослужбовці, та розмістите їх від м'якшого до більш суворого.
2. Відповідно до чинного законодавства, яку відповідальність несуть військовослужбовці за скоєні правопорушення, крім дисциплінарної. При відповіді зазначте склад правопорушення статтю і нормативний акт.

Література:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. - К.: Право, 2020. - 36 с.
2. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII: за станом на 8.05.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
3. Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оборону України» : Закон України від 21.11.1993 р. № 3547-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3547-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
4. Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їхніх сімей : Закон України від 15.06.2004 р. 1763-IV: за станом на 01.10.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1763-15#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
5. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. No 1934-XII : за

станом на 19.04.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).

6. Про оборону України : Закон України від 05.10.2000 р. № 2020 III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).

7. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України: Закон України від 24.03.1999р. № 548-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>

8. Статути збройних сил України: збірник законів: чинне за- конодавство із змінами та допов. на 01 лютого 2023 року: Офіц. тексти. Київ: Алерта, 2023. 436 с.

9. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999. № 551-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text>

10. Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999. № 550-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-14#Text>

11. Про Стройовий статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999. № 549 -XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-14#Text>

12. Статути збройних сил України: збірник законів: чинне за- конодавство із змінами та допов. на 01 лютого 2023 року: Офіц. тексти. Київ: Алерта, 2023. 436 с.

Тема самостійної роботи № 7

ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА

(1 година)

Мета самостійного заняття: студенти самостійно опрацьовуючи лекційний матеріал перед семінарським заняттям додатково вивчають питання які стосуються теми, але у зв'язку з обмеженим часом не можуть бути розглянуті на лекційному і семінарському занятті. Додаткові питання мають важливе значення потрібні для повного та всебічного розбору теми з дисципліни.

Питання для самоконтролю

1. Індивідуальна аптечка першої допомоги Армії США IFAK II (Individual First Aid Kit) IFAK II .
2. Види кровотеч, що загрожують життю.

3. Принципи витягування постраждалого з місця поранення з урахуванням специфіки підрозділу.
4. Порядок дій та об'єм надання екстреної медичної допомоги в зоні «Непрямої загрози».
5. Травми очей і стани, що загрожують зору, під час тривалої допомоги в польових умовах.
6. Запобігання та перша допомога при холодних травмах.
7. Медична допомога на етапі евакуації
8. Техніка переміщення під час переміщення пораненого.

Практичне завдання:

1. Подивитися матеріал надання першої медичної допомоги при гострих порушеннях дихання, надання першої медичної допомоги при зупинці серця на сайті. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/lesson/nadannya-pershoi-medichnoi-dopomogi-pri-gostrih-porushennyakh-dixannya-ta-zupinci-serdca> Складіть покроковий алгоритм оцінки дихання і відновлення прохідності дихальних шляхів
2. Подивитися матеріал надання першої медичної допомоги при гострих порушеннях дихання, надання першої медичної допомоги при зупинці серця на сайті. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/lesson/nadannya-pershoi-medichnoi-dopomogi-pri-opikakh-pereoxolodzhenni-vtrati-svidomosti-zomlinnya-asfiksiya-urazhennya-strumom>. Складіть покроковий алгоритм дій при ураженні струмом.

Література.

1. Домедична допомога курс індивідуальної підготовки. За програмою базової загальновійськової підготовки. Для підготовки мобілізованих ресурсів версія 5. Центр навчальної літератури. – 2025. 118 с.
2. Екстрена та невідкладна медична допомога Підручник (том I Том I: допомога травмованим на догоспітальному етапі: національний підручник. Автори: В.О.Крилюк, С.О.Гур'єв, Г.В.Загорій, А.А.Гудима, Н.І.Іскра та ін. Київ. 2017. 504 с.
3. Домедична допомога на місці події: практичний посібник / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін.; за заг. ред. д. н. держ. упр., професора П. Б. Волянського та д. мед. н., професора С. О. Гур'єва. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 224 с.
4. Клінічні маршрути (протоколи) пацієнта під час надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі Підручник (том IV) : Крилюк В. О., Гур'єв С. О., Цимбалюк Г. Ю., Кузьмін В. Ю., Кузьмінський І. В., Гудима А. А., Іскра Н. І., Гродецький В. К., Доморацький О. Є., Максименко М. А., Сурков Д. М., Борисенко Я. В., Чубенко Л. Б., Каленюк А. Л., Хочай П. Г., Ярошук Д. В. Київ. 2018. 300 с.

5. Домедична допомога при мінно-вибуховій травмі: методичний посібник. Крилюк В.О., Кузьмін В.Ю., Кузьмінський І.В., Максименко М.А., Крилюк О.Є. Київ. – 2016. 80 с.
6. Порядок організації медичного забезпечення оборонного бою механізованого батальйону. Матвійчук М.В. Сварог. – 2024. 134 с.
7. Військові медики на полі бою. Квінн. Д. Центр учбової літератури. 2023. 242 с.
8. Форми та зміст медичної облікової документації для медичних підрозділів військових частин. Рудь В.І.. Сварог. – 2024. 260 с.
9. Допомога на шляху після поранення. Центр учбової літератури. – 2024. 108 с.
10. Надання допомоги при черепно-мозковій травмі під час тривалої допомоги в польових умовах. Центр учбової літератури. – 2025. 60 с.
11. Травми очей і стани, що загрожують зору, під час тривалої допомоги в польових умовах. Центр учбової літератури. – 2025. 64 с.
12. Подологічна допомога військовослужбовцям на догоспітальному етапі. Скіф. – 2024. 52 с.

Тема самостійної роботи № 8

ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

(6 годин)

Мета самостійного заняття: студенти самостійно опрацьовуючи лекційний матеріал перед семінарським заняттям додатково вивчають питання які стосуються теми, але у зв'язку з обмеженим часом не можуть бути розглянуті на лекційному і семінарському занятті. Додаткові питання мають важливе значення потрібні для повного та всебічного розбору теми з дисципліни.

Питання для самоконтролю

1. Прийоми і способи прихованого та безшумного пересування.
2. Зазначте основні складові будь-якої оборони та оборони міста.
3. Надайте характеристику оборони механізованого відділення.
4. Розташування механізованого відділення на місці.
5. Бойове патрулювання, склад патрульного загону та організація базового табору.
6. Дії відділення у складі розвідувально-пошукової групи.
7. Робота на постах візуального спостереження
8. Дії піхотного взводу у наступі .

Практичне завдання:

1. Подивитесь матеріал «Підготовка, захоплення будівлі та її зачистка» на сайті. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/lesson/pidgotovka-zaxoplennya-budivli-ta-ii-zachistka>. Складіть покроковий алгоритм дій при захопленні двох поверхової будівлі у місті.
2. Подивитесь матеріал «Вогнева засідка» на сайті. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/lesson/vogneva-zasidka>. Складіть покроковий алгоритм дій при улаштуванні вогневої засідки в оборонному бої.

Література:

1. Тактична підготовка. — Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2023. - 164 с.
2. Загальна тактика. Частина I. Навч. посіб. / С. Т. Полторак, М. Д. Ткаченко, О. В. Лисенко В. П. Варакута та ін. — Київ: Вид. «КНТ», 2023. — 342 с.
3. Тактика — наука перемагати. Навч. посіб. / С. Д. Герасименко, К. В. Шепітько, О. С. Герасименко. — Київ: Вид. «КНТ», 2023. — 150 с.
4. Міні-посібник з оборони міст у сучасних умовах / Джон Спенсер. — Київ: Вид. «КНТ», 2023. - 46 с.
5. Методичні рекомендації «Контрзасадні дії» (за досвідом проведення ООС (раніше АТО)). — Київ: «Центр учбової літератури», 2023. — 30 с.
6. Тактична підготовка: Навч. посібник І О.М. Попов, О.М. Мор гунов, С.Ю. Поляков.- Х.: Нац. юрид. акад. України, 2004.- 215 с. https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2010/POPOV_2004.pdf
7. Тактична підготовка артилерійських підрозділів : підручник / П. Є. Трофименко, Ю. І. Пушкар'юв, С. П. Латін та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2012. – 776 с.
8. Офіційний посібник з бойових навичок армії США. Перевірено та О-91 оновлено сержантом першого класу Меттом Ларсеном. — Київ: Вид. «КНТ», 2023. — 418 с.

Тема самостійної роботи № 9

ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА

(7 годин)

Мета самостійного заняття: студенти самостійно опрацьовуючи лекційний матеріал перед семінарським заняттям додатково вивчають питання які стосуються теми, але у зв'язку з обмеженим часом не можуть бути розглянуті на лекційному і семінарському занятті. Додаткові питання мають важливе значення потрібні для повного та всебічного розбору теми з дисципліни.

Питання для самоконтролю

1. Фактори від яких залежить величина початкової швидкості кулі.

- 2.Надайте характеристику явища пострілу.
- 3.Основні заходи безпеки під час ведення вогню.
4. Вибір прицілу й прицілювання.
- 5.Основні положення «Курсу стрільб зі стрілецької зброї».
- 6.Періодичність технічного обслуговування зброї.
- 7.До яких режимів температур дозволяється чищення зброї та яким мастилом.
- 8.Для чого призначений ударно спусковий механізм та з яких частин він складається.
9. Для чого призначений ствол та скільки нарізів в ньому є.
10. Призначення прицільних приладів та наведення зброї на ціль.
- 11.Загальна будова автомата АК-74М.
- 12.Загальна будова РКК-74М.
- 13.Підствольний гранатомет ГП-25. Призначення й бойові характеристики.
- 14.Призначення ударно-спускового механізму АК-74.
15. Будова магазина до АК-74.
- 16.Основні елементи будови уламкових гранат.
- 17.З яких частин складається РГД-5 та її технічні характеристики.
- 18.Назвіть основні технічні дані гранати Ф-1 та її призначення.
- 19.Ознаки за якими класифікуються ручні гранати.
- 20.Призначення та класифікація ручних гранат.

Практичне завдання:

- 1.Подивитися матеріал по розборці АК-74 та складіть покроковий алгоритм дій по повній розборці АК-74. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/lesson/avtomat-kalashnikova-ak-74>
- 2.Подивитися матеріал «Поради з обслуговування М16 в плакатах» на сайті URL: <https://sprotyvg7.com.ua/lesson/poradi-z-obslugovuvannya-m16-v-plakatax>. Складіть алгоритм дій як оглянути, розібрати, почистити зброю. Та зазначте які проблемні місця можуть бути при її використанні.
3. Подивитися матеріал «ручні осколкові гранати» на сайті. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/lesson/ruchni-oskolkovi-granati> . Складіть покроковий алгоритм дій при метанні гранати стоячи з місця та при метанні гранати з коліна.
- 4.Подивитбся матеріал «9-мм пістолет Макарова» на сайті. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/lesson/9-mm-pistolet-makarova>. Складіть покроковий алгоритм дій при неповному розібранні та зібранні пістолета Макарова.

Література:

- 1.Вогнева підготовка: навчальний посібник / М. М. Ляпа, В. М. Петренко, О. І. Судніков, та ін. Київ: «Літера», 2023. 282 с.

2. Стрілецька зброя та вогнева підготовка : підручник/ В. М. Петренко, А. М. Кривошеєв, М. М. Ляпа, В. В. Семененко. – Суми: Сумський державний університет, 2020. 372 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/81b1f392-367e-4bea-a09f-f3a3aa7cb43e/content>
3. Вогнева підготовка. Частина I: навч. посіб. / О. І. Бірюков та ін. Київ: КІ НГУ, 2023. 352 с. URL: <https://kingu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/Навчальний-посібник-В-П-Частина-I.pdf>
4. Герасимов І. М. Захист вітчизни: підр./ І. М. Герасимов, К. О. Пашко та ін. Тернопіль: Астон, 2018. 243 с.
5. Василенко В. В., Дзюба В. М., Окунський О. Ю., Пилипів Б. І. Вогнева підготовка: навч. посібник з метод. рек. / за ред. Б. І. Пилипіва. К.: Вид. Паливода, 2003. 272 с.
6. Балик А. Б., Гуславський В. С., Криволапчук В. О., Подгорний В. В., Фефелов О. М. Вогнева підготовка: підручник. Луганск: Максим, 2009. 664 с.
7. Глущенко В. Ф., Безносюк Л. В., Колоколов А. О., Мовчан А. В. Вогнева підготовка: навч. посібник. Вінниця, 1998. 160 с.
8. Федоров В. В., Пістряк П. В., Більва А. Ф. Вогнева підготовка: навчальний посібник. Харків : ХНУВС, 2019. 255 с.
9. Афанасьєв В. В., Мокреєв В. І., Шабалін О. Ю. Пістолети: навчальний посібник. Харків: А ВВ МВС України, 2012. 125 с.
10. Виноградський Б. А., Ковальчук А. М. Шляхи підвищення ефективності навчально-тренувального процесу у стрілецькій підготовці співробітників органів внутрішніх справ України. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. праць / під ред. С. С. Єрмакова. Х.: ХХІІІ, 2001. № 13. С. 36–45.
11. Вогнева підготовка працівника ОВС України: навчально-методичний посібник / С. М. Банах, В. Р. Булачек, І. С. Винярчук, Ю. Р. Йосипів, М. О. Лиса та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 355 с.
12. Пістряк П. В., Торяник Д. О., Корнієнко О. В., Мокреєв В. І. Стрілецька зброя та вогнева підготовка. Ч.1 Матеріальна частина стрілецької зброї та засобів ближнього бою: наоч. посіб. Харків: НА НГУ, 2018. 32 с.
13. Афанасьєв В. В., Атаманенко І. О., Муленко О. О., Корнієнко О. В., Самсонов Ю. В. Методичні рекомендації «Порядок проведення неповного та повного розбирання й складання 9-мм пістолета ФОРТ-12»: метод. реком. Харків: НА НГУ, 2018. 38 с.
14. Керівництво по 5,45-мм автомату Калашникова (АК74, АКС74, АК74Н, АКС74Н) та 5,45-мм ручному кулемету Калашникова (РПК74, РПКС74, РПК74Н, РПКС74Н). Київ, 2005. 205 с.

15. Єманов В. В., Толочкнєєв В. О., Матросов М. В., Самсонов Ю. В. Розбирання та складання автомату Калашнікова АК74 та 5,45 мм ручного кулемету Калашнікова РПК-74: практик. порад. Харків: НА НГУ, 2018. 27 с.
16. Нормативні положення з питань вогневої підготовки працівників ОВС та методичні рекомендації щодо їх застосування / І. С. Винярчук, С. М. Банах, В. Р. Булачек, А. Д. Удод, В. М. Синенький, М. В. Моргун. Львів: ЛьвДУВС, 2010. 108 с.
17. Організація та методика проведення навчальних стрільб з 9 мм ПМ і 5,45 мм АК: метод. реком. / за ред. С. М. Банах, І. С. Винярчук, А. Д. Удод, М. М. Алембець. Львів: ЛЮІ МВСУ, 2005. 64 с.
18. Ритов В. В., Удовиченко І. Є. Призначення, бойові властивості та будова автоматів Калашнікова: навч. посібник. Херсон: ХФЗЮІ МВС України, 2000. 52 с.
19. Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України: Закон України від 24 березня 1999 року № 550-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 22. Ст. 196.
20. Про затвердження Інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах України: Наказ МОУ від 29.06.2005 року № 359. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0933-05#Text>
21. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки під час користування зброєю та боєприпасами військовослужбовцями Національної гвардії України: Наказ МВС України від 21.11.2022 р. № 756. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1477-22#Text>.

Тема самостійної роботи № 10

ВИЖИВАННЯ

(1 година)

Мета самостійного заняття: студенти самостійно опрацьовуючи лекційний матеріал перед семінарським заняттям додатково вивчають питання які стосуються теми, але у зв'язку з обмеженим часом не можуть бути розглянуті на лекційному і семінарському занятті. Додаткові питання мають важливе значення потрібні для повного та всебічного розбору теми з дисципліни.

Питання для самоконтролю

1. Тактика пасивного та активного виживання.
2. Облаштування укриття та комунікація.

3. Спорядження та екіпірування в умовах низьких температур.
4. Застосування основних принципів збереження тепла тіла
5. Добування та очищення води, обладнання пунктів водопостачання.
6. Міжнародна кодова таблиця основних сигналів спасіння «земля – повітря».
7. Принцип слідопита: збереження та використання ресурсів.
8. Дикі їстівні та лікувальні рослини.

Практичне завдання:

1. Ви при обставинах непереборної сили (авіакатастрофа) залишилися самотійно в незнайомій місцевості, відстань до найближчого населеного пункту понад 100 км. Складіть покроковий алгоритм Ваших дій.
2. Вам потрібно пройти 20 км на місцевості (ліс, поле), потім облаштувати місце ночівлі й там знаходитися 3 дні, при цьому Вам потрібно залишатися не поміченим для людей. Складіть список речей, які Вам потрібно взяти з собою, та поясніть необхідність кожної речі, яку Ви візьмете з собою.

Література:

1. Підручник виживання в екстремальних ситуаціях. Досвід спеціальних підроздів світу. / Пітер Дарман. - Київ: Вид. дім «СКІФ», 2023. -356 с.
2. Кентербері Дейв. Бушкрафт. 101 навичка для виживання в дикій природі/ пер. З англ. І. Бігун.-К.: Наш Формат, 2023.-224 с.: іл.
3. Виживання. Довідковий матеріал для проведення занять в ЗСУ. Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ спільно з головним управлінням підготовки ЗСУ. – 2023. 88с.
4. Основи виживання у бойових умовах. Навчально-методичний посібник/Луцьков А., Ожаревський В., Центр навчальної літератури.-2023. -230 с.

Тема самостійної роботи № 11

МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО

(1 година)

Мета самостійного заняття: студенти самостійно опрацьовуючи лекційний матеріал перед семінарським заняттям додатково вивчають питання які стосуються теми, але у зв'язку з обмеженим часом не можуть бути розглянуті на лекційному і семінарському занятті. Додаткові питання мають важливе значення потрібні для повного та всебічного розбору теми з дисципліни.

Питання для самоконтролю

1. Визначте основні принципи міжнародного гуманітарного права.
2. Відмінність між міжнародними та неміжнародними збройними конфліктами.
3. Захист цивільного населення.
4. Поранені, хворі та медична місія в рамках МГУ.
5. Значення «статусу» в контексте затримання.
6. Інтернування військовополонених.
7. Цивільні особи на території, що знаходиться під контролем сил супротивника.
8. Судове та позасудове забезпечення дотримання МГП.

Практичне завдання:

1. Перерахуйте законодавчі акти, які регулюють правовідносини з міжнародного гуманітарного права враховуючи їх юридичну силу.
2. Ознайомтесь з рішенням суду від 24.05.2022 року у справі № 760/5257/22 та надайте правову характеристику. Посилання на рішення суду
URL:<https://reyestr.court.gov.ua/Review/104432094>.

Література:

1. Міжнародне гуманітарне право на захисті військовополоненого: запитання побратимів – відповіді правників: навчальний посібник. Електр. навч. вид. / Ю. Б. Курилюк та ін.; за заг. ред. доктора юрид. наук, доцента, заслуженого юриста України В. С. Нікіфо-ренка. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2024. 86 с.
URL:
https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/4333/1/МІЖНАРОДНЕ_ГУМ_ПР_АВО_електорне%20видання_2024.pdf
2. Міжнародне гуманітарне право: навчально-методичний посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права, професора О. В. Бігняка. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 136 с.
3. Міжнародне гуманітарне право: посібник для працівників Держ. кримінал.-викон. служби України / Т. Короткий, А. Галай, М. Єлігулашвілі, І. Заворотько, М. Пашковський, В. Пузирний, Н. Хендель; за заг. ред. віцепрезидента УАМП Т. Короткого; Пенітенціарна академія України; УГСПЛ. – Київ; Одеса: Фенікс, 2023. – 236 с.
4. Міжнародне гуманітарне право. Посібник для юриста / [М.М. Гнатовський, Т.Р. Короткий, А.О. Кориневич, В.М. Лисик, О.Р. Поєдинок, Н.В. Хендель]; за ред. Т.Р. Короткого – Київ-Одеса: Українська гельсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016. – 2017. - 145с.
5. Міжнародне гуманітарне право. Довідник для журналістів / М.М. Гнатовський, Т. Р. Короткий, н. В. Хендель. – 2-ге вид., доповн. – Одеса: Фенікс, 2015. – 92 с.

6. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право. Загальний курс : навчю посіб. / Н. Мельцер. – Міжнародний Комітет Червоного Хреста. Київ – 2020. – 396 с.
7. Міжнародне гуманітарне право. Серія «навчально-методичні посібники»/ Грушко М.В., Музика В.В., Федорова Т.С., Владишевська В.В. видавничий дім «Гельветика». – 2022. – 136 с.

4. Перелік рекомендованої літератури та законодавчих актів до вивчення дисципліни

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. - К.: Право, 2020. - 36 с.
2. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. No 2232-XII: за станом на 8.05.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
3. Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оборону України»: Закон України від 21.11.1993 р. No 3547-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3547-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
4. Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їхніх сімей : Закон України від 15.06.2004 р. 1763-IV: за станом на 01.10.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1763-15#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
5. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. No 1934-XII : за станом на 19.04.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
6. Про оборону України : Закон України від 05.10.2000 р. No 2020 III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
7. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 р. No 2011-XII: за станом на 19.04.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text> (дата звернення: 07.08.2024).
8. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України: Закон України від 24.03.1999р. № 548-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>
9. Статути збройних сил України: збірник законів: чинне законодавство із змінами та допов. на 01 лютого 2023 року: Офіц. тексти. Київ: Алерта, 2023. 436 с.
10. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України: Закон України від 24.03.1999. № 551-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text>
11. Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України: Закон

України від 24.03.1999. № 550-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-14#Text>

12. Про Стройовий статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999. № 549 -XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-14#Text>

13. Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських: Постанова КМУ №734 від 21.06.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-п#Text>

14. Про затвердження Порядку проведення психологічної реабілітації постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях: Постанова Кабінету Міністрів від 27.12.2017р. No1057 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 07.08.2024).

15. Про затвердження Положення про психологічну реабілітацію військовослужбовців Збройних Сил України та Державної спеціальної служби транспорту, які брали участь в антитерористичній операції, здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях чи виконували службові (бойові) завдання в екстремальних умовах : Наказ Міністерства оборони України від 09.12.2015р. No702 : зі змінами від 11.12.2019 No 629. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0237-16#Text> (дата звернення: 07.08.2024).

16. Про затвердження Інструкції з організації професійно-психологічного відбору у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту : Наказ Міністерства оборони України від 12.09.2022 р. No272. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1088-22#Text> (дата звернення: 07.08.2024).

17. Про затвердження Інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах України: Наказ МОУ від 29.06.2005 року № 359. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0933-05#Text>

18. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки під час користування зброєю та боєприпасами військовослужбовцями Національної гвардії України: Наказ МВС України від 21.11.2022 р. № 756. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1477-22#Text>

19. Про затвердження форм первинної облікової документації, що використовуються під час надання тактичної догоспітальної допомоги та медичної допомоги на догоспітальному етапі під час ведення воєнних (бойових) дій та підготовки сил безпеки і сил оборони до застосування за призначенням: Наказ МОУ від 31.12.2024 року № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0076-25#Text>

20. Про затвердження Обсягів надання тактичної догоспітальної допомоги, які надаються під час ведення воєнних (бойових) дій та підготовки сил безпеки і сил оборони до застосування за призначенням: Наказ МОУ від 29.06.2024 року № 436.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0984-24#Text>

Література:

1. Кокун О.М., Лозінська Н.С., Пішко І.О., Олійник В.О. Діагностика психологічних змін у військовослужбовців в умовах війни: методичний посібник, 2025. 163 с.
2. Підпригора І.І. Досвід психологічного забезпечення в російсько-українській війні (військове лідерство та внутрішні комунікації, мотивація та моральна готовність військовослужбовців). 2024. 184 с.
3. Психологічний супровід особистості в умовах війни: навч. посіб. / С. Кузікова та ін. Київ : Лисенко М. М., 2024. 259 с.
4. Психологія управління військами : підручник / В. Г. Дикун та ін.; ред.: В. В. Стасюк; Нац. ун-т оборони України. Вид. 2-ге, перероб. та допов. Київ: НУОУ, 2024. 532 с.
5. Психологічний супровід незламних: метод. реком. по роботі з військовослужбовцями, які зазнали ампутації внаслідок бойових дій: метод. рек. / Т. Карамушка та ін.; Благодійна організація «Благодійний фонд психологічної підтримки у кризових ситуаціях «Анкора», Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці, Zagoriy Foundation. Київ : Вікторія Кундельська, 2023. 59
6. Психологічне забезпечення Збройних Сил України: навч.-метод. посіб. / Р. Ч. Мамедов та ін.; ред.: В. Клочков; Збройні Сили України. Київ : НДЦ ГП ЗС України, 2023. 212 с.
7. Психологічна профілактика психотравматизації військовослужбовців Збройних Сил України : метод. посіб. / О. М. Кокун та ін. Київ: НДЦ ГП ЗСУ, 2021. 301 с.
8. Основи психологічного консультування військовослужбовців: навч.- метод. посіб. / Л. Т. Музичко та ін.; Нац. Акад. сухопут. військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Львів: НАСВ, 2021. 295 с.
9. Організація психологічної підготовки у Збройних Силах України : навч.- метод. посіб. / Р. Ч. Мамедов та ін.; ред.: В. Клочков; Збройні Сили України. Київ : НДЦ ГП ЗС України, 2023. 325 с.
10. Неурова А. Б., Романишин А. М. Психологія індивідуальної роботи з військовослужбовцями : навч.-метод. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 334 с.

11. Блінов О. А. Інноваційний психологічний інструментарій діагностики, психотерапії та психокорекції бойового стресу: навч.-метод. посіб. / Ін-т психології імені Г. С. Костюка, Нац. академія пед. наук України, Нац. авіац. ун-т. Київ : Талком, 2020. 129 с.
12. Неурова А. Б., Мацевко Т. М. Психологічна діагностика військовослужбовців та підрозділів : навч.-метод. посіб. Львів : Нац. акад. сухопут. військ, 2022. 340 с.
13. Психологічна профілактика психотравматизації військовослужбовців Збройних Сил України: метод. посіб. / О. М. Кокун та ін. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2021. 301 с.
14. Психологія бою : посібник / [Т. Л. Грицевич та ін.]; за ред. А. М. Романишина. Львів: Астролябія, 2017. 352 с.
15. Психолого-психіатричні наслідки воєнного часу : [навч. посіб.] / В. В. Огоренко та ін.; ред.: В. В. Огоренко; Дніпров. держ. мед. ун-т. Дніпро : Ліра, 2023. 311 с.
16. Ягупов В. В. Військова педагогіка та психологія : підручник. Ч. 2, т. 1 : Військова психологія / Нац. ун-т оборони України, Навч.-наук. ін-т фіз. культури та спорт.-оздоров. технологій. Б.м., 2023. 259 с.
17. Бойовий стрес та бойова психічна травма: інформаційний огляд (відео- проєкт) / уклад. Я. Пилипчук, О. Углова. *Віртуальний читальний зал освітянина. Рубрика «Освіта і наука під час війни» (відео-проєкт «Безбар'єрний простір ВЧЗО: інформаційно-аналітична підтримка психічного здоров'я в умовах воєнних реалій»)*. Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [офіц. сайт]. Київ, 2024. 19 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/740696>
18. Коструба Н., Фіщук О. Психічне здоров'я в умовах кризи : монографія / Волин. нац. ун-т імені Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 183 с.
19. Психологія бою: діяльність командира підрозділу щодо підтримання морально-психологічного стану особового складу в ході бойових дій: иличадміо-методичний посібник/ А.М. Романишин, О.В. Бойко, Д.В. Богородицький «таін.». - Львів: НАСВ, 2015. 322 с.
21. Зв'язок та комунікація (курс індивідуальної підготовки). За програмою БЗВП (для підготовки мобілізаційних ресурсів версія 5) Центр учбової літератури. 2025. 48 с.
22. Заходи безпеки (ознайомчий курс). За програмою БЗВП. Для підготовки мобілізаційних ресурсів // Центр учбової літератури. 2025. 40 с.
23. Керівництво «З організації оперативно-технічної служби на вузлах зв'язку Збройних Сил України», Затверджено наказом начальника Головного управління зв'язку та кібербезпеки Генерального штабу Збройних Сил України – начальника зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України 15.07.2024 № 158/нагд/ДСК.

24. Збірник єдиних нормативів і навчальних завдань для військ зв'язку Збройних Сил України // Затверджений наказом командувача Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України 01.12.2021 № 479/нагд.
25. Довідник «Військового зв'язківця. Засоби радіоелектронної боротьби та розвідки, які використовуються російською федерацією» Затверджений наказом Командувача Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України 07.06.2024 №160/нагд.
26. Довідник «Сержанта-зв'язківця», Затверджений наказом Командувача Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України 15.07.2024 № 179/нагд.
27. Посібник «Організація військового зв'язку», затверджений вченою радою Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені героїв Крут як навчальний посібник для використання в освітньому процесі, грудень 2021 року
28. Посібник з експлуатації радіостанцій комплексу MOTORBO (DP-4400, DP-4800, DM-4600), Полтава: ПолтНТУ, 2017. 156 с.
29. Підготовка з радіаційного, хімічного, біологічного захисту (курс індивідуальної підготовки). За програмою базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці). — Київ: «Центр учбової літератури», 2025. 82 с.
30. Петков С.В. Підготовка з радіаційного, хімічного, біологічного захисту. — Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 64 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/pidhotovka-do-radiatsiynoho-khimichnoho-biologichnoho-zakhystu.pdf>
31. Доктрина з хімічного, біологічного, радіологічного та ядерного захисту. - Київ: «Центр учбової літератури», 2024. 35 с.
32. Теплоухов Б.П. Зброя масового ураження та захист від неї. Навчальний посібник. Скіф – 2023. 101 с.
33. Порядок організації радіаційної безпеки у Збройних Силах України. Настанова. Практичний посібник. ЦУЛ – 2024. 84 с.
34. Вплив носіння хімічних, біологічних, радіологічних та ядерних індивідуальних засобів захисту на ефективність особового складу та підрозділів під час військових операцій. Настанова. Практичний посібник. ЦУЛ – 2024. 38 с.
35. Настанова «З порядку організації радіаційної безпеки у збройних силах України» ВКДП 10-153(03).01 Затверджено Наказом Командувача Сил підтримки Збройних Сил України 10 грудня 2020 року No 88 . URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/2_VKDП-10-15303.01-НАС-3-ПОР-ОРГ-РАД-БЕЗП-У-ЗСУ.pdf

36. Вогнева підготовка. Частина I: навч. посіб. / О. І. Бірюков та ін. Київ: КІ НГУ, 2023. 352 с. URL: <https://kingu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/Навчальний-посібник-В-П-Частина-I.pdf>
37. Військова топографія. – 2020. 64 с. URL: <https://medcat.pdmu.edu.ua/storage/common/docs/3aU8XxDveQuc0VycQu1b1Q9AImxKj2fHAcFpKjmb.pdf>
38. Кривошеєв А.М., Приходько А.І., Петренко В.М., Сергієнко Р.В. Військова топографія: Навчальний посібник. / А.М. Кривошеєв, А.І. Приходько, В.М. Петренко, Р.В. Сергієнко. – Суми: Видавництво СумДУ, 2010. 281 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kryvosheiev_Andrii/Viiskova_topohrafiia.pdf
39. Шмаль С.Г. Довідник з військової топографії. Київ – 2016. 116 с. URL: <https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/kafedry/kafedra-viiskovoi-pidhotovky/distant-content/Topografiy.pdf>
40. Військова топографія: навчальний посібник. КНТ -2022. 282 с.
41. Мірошніков С.В. Тактична підготовка солдата, механізованого відділення і взводу: навчально-методичний посібник. КНТ – 2022. 128 с.
42. Довідник з основних понять військової топографії. ВД «Сварог» - 2022. 110 с.
43. Використання топографічних карт НАТО в Збройних Силах України. Заг. Ред. – Пацюк В.В. – 2023. 102 с.
44. Шмаль С.Г., Міхно О.Г., Савков П.А., Гудзь А.М., Бахвалов В.Б., Писаренко Р.В., Військова топографія. Видання 4-е, перероблене та доповнене - К.: «Видавництво Ліра-К». 2012. 499 с. URL : http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2022/Shmal_2012_499.pdf
45. Шмаль С.Г. Військова топографія: Підручник. 5-те вид., перероб. та доп. / С.Г. Шмаль, О.В.Кравчук, А.М. Гудзь, С.В. Прищеп, О.П. Полець. – Київ.: Видавництво Ліра-К, 2021. 644 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12514.pdf>
46. Домедична допомога курс індивідуальної підготовки. За програмою базової загальновійськової підготовки. Для підготовки мобілізованих ресурсів версія 5. Центр навчальної літератури. – 2025. 118 с.
47. Екстрена та невідкладна медична допомога Підручник (том I Том I: допомога травмованим на догоспітальному етапі: національний підручник. Автори: В.О.Крилюк, С.О.Гур'єв, Г.В.Загорій, А.А.Гудима, Н.І.Іскра та ін. Київ. 2017. 504 с.
48. Домедична допомога на місці події: практичний посібник / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін.; за заг. ред. д. н. держ. упр., професора П. Б. Волянського та д. мед. н., професора С. О. Гур'єва. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 224 с.
49. Клінічні маршрути (протоколи) пацієнта під час надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі Підручник (том IV): Крилюк В. О., Гур'єв С.

- О., Цимбалюк Г. Ю., Кузьмін В. Ю., Кузьмінський І. В., Гудима А. А., Іскра Н. І., Гродецький В. К., Доморацький О. Є., Максименко М. А., Сурков Д. М., Борисенко Я. В., Чубенко Л. Б., Каленюк А. Л., Хочай П. Г., Ярошук Д. В. Київ. 2018. 300 с.
50. Домедична допомога при мінно-вибуховій травмі: методичний посібник. Крилюк В.О., Кузьмін В.Ю., Кузьмінський І.В., Максименко М.А., Крилюк О.Є. Київ. – 2016. 80 с.
51. Порядок організації медичного забезпечення оборонного бою механізованого батальйону// Матвійчук М.В. Сварог. – 2024. – 134 с.
52. Військові медики на полі бою// Квінн Д. Центр учбової літератури. 2023. 242 с.
53. Форми та зміст медичної облікової документації для медичних підрозділів військових частин// Рудь В.І. Сварог. – 2024. 260 с.
54. Допомога на шляху після поранення// Центр учбової літератури. – 2024. – 108 с.
55. Надання допомоги при черепно-мозковій травмі під час тривалої допомоги в польових умовах.// Центр учбової літератури. – 2025. 60 с.
56. Травми очей і стани, що загрожують зору, під час тривалої допомоги в польових умовах// Центр учбової літератури. – 2025. 64 с.
57. Подологічна допомога військовослужбовцям на догоспітальному етапі// Скіф. – 2024. 52 с.
58. Вогнева підготовка : навчальний посібник / М. М. Ляпа, В. М. Петренко, О. 59. Судніков, та ін. - Київ: «Літера», 2023. - 282 с.
59. Стрілецька зброя та вогнева підготовка : підручник/ В. М. Петренко, А. М. Кривошеєв, М. М. Ляпа, В. В. Семененко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. - 372 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/81b1f392-367e-4bea-a09f-f3a3aa7cb43e/content>
60. Вогнева підготовка. Частина І: навч. посіб. / О. І. Бірюков та ін. Київ: КІ НГУ, 2023. 352 с. URL: <https://kingu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/Навчальний-посібник-В-П-Частина-І.pdf>
61. Герасимов І. М. Захист вітчизни: підр./ І. М. Герасимов, К. О. Пашко та ін. Тернопіль: Астон, 2018. 243 с.
62. Василенко В. В., Дзюба В. М., Окунський О. Ю., Пилипів Б. І. Вогнева підготовка: навч. посібник з метод. рек. / за ред. Б. І. Пилипіва. К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2003. 272 с.
63. Балик А. Б., Гуславський В. С., Криволапчук В. О., Подгорний В. В., Фефелов О. М. Вогнева підготовка: підручник. Луганск: Максим, 2009. 664 с.
64. Глущенко В. Ф., Безносюк Л. В., Колоколов А. О., Мовчан А. В. Вогнева підготовка: навч. посібник. Вінниця, 1998. 160 с.

65. Федоров В. В., Пістряк П.В., Ботьва А. Ф. Вогнева підготовка: навчальний посібник. Харків : ХНУВС, 2019. 255 с.
66. Афанасьєв В. В., Мокреєв В. І., Шабалін О. Ю. Пістолети: навчальний посібник. Харків: А ВВ МВС України, 2012. 125 с.
67. Виноградський Б. А., Ковальчук А. М. Шляхи підвищення ефективності навчальнотренувального процесу у стрілецькій підготовці співробітників органів внутрішніх справ України. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. праць / під ред. С. С. Єрмакова. Х.: ХХП, 2001. № 13. С. 36–45.
68. Вогнева підготовка працівника ОВС України: навчально-методичний посібник / С. М. Банах, В. Р. Булачек, І. С. Винярчук, Ю. Р. Йосипів, М. О. Лиса та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 355 с.
69. Пістряк П. В., Торяник Д. О., Корнієнко О. В., Мокреєв В. І. Стрілецька зброя та вогнева підготовка. Ч.1 Матеріальна частина стрілецької зброї та засобів ближнього бою: наоч. посіб. Харків: НА НГУ, 2018. 32 с.
70. Афанасьєв В. В., Атаманенко І. О., Муленко О. О., Корнієнко О. В., Самсонов Ю. В. Методичні рекомендації «Порядок проведення неповного та повного розбирання й складання 9-мм пістолета ФОРТ-12»: метод. реком. Харків: НА НГУ, 2018. 38 с.
71. Керівництво по 5,45-мм автоматі Калашникова (АК74, АКС74, АК74Н, АКС74Н) та 5,45-мм ручному кулемету Калашникова (РПК74, РПКС74, РПК74Н, РПКС74Н). Київ, 2005. 205 с.
72. Єманов В. В., Толокнєєв В. О., Матросов М. В., Самсонов Ю. В. Розбирання та складання автомату Калашнікова АК74 та 5,45 мм ручного кулемету Калашнікова РПК-74: практик. порад. Харків: НА НГУ, 2018. 27 с.
73. Нормативні положення з питань вогневої підготовки працівників ОВС та методичні рекомендації щодо їх застосування / І. С. Винярчук, С. М. Банах, В. Р. Булачек, А. Д. Удод, В. М. Синенький, М. В. Моргун. Львів: ЛьвДУВС, 2010. 108 с.
74. Організація та методика проведення навчальних стрільб з 9 мм ПМ і 5,45 мм АК: метод. реком. / за ред. С. М. Банах, І. С. Винярчук, А. Д. Удод, М. М. Алембець. Львів: ЛЮІ МВСУ, 2005. 64 с.
75. Ритов В. В., Удовиченко І. Є. Призначення, бойові властивості та будова автоматів Калашникова: навч. посібник. Херсон: ХФЗЮІ МВС України, 2000. 52 с.
76. Міжнародне гуманітарне право на захисті військовополоненого: запитання побратимів – відповіді правників: навчальний посібник. Електр. навч. вид. / Ю. Б. Курилюк та ін.; за заг. ред. доктора юрид. наук, доцента, заслуженого юриста України В. С. Нікіфорова. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2024. 86 с.

URL:https://dspace.nadpsu.edu.ua/bistream/123456789/4333/1/МІЖНАРОДНЕ_ГУМ_ПРАВО_електороне%20видання_2024.pdf

77. Міжнародне гуманітарне право: навчально-методичний посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права, професора О. В. Бігняка. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 136 с.

78. Міжнародне гуманітарне право: посібник для працівників Держ. кримінал.-викон. служби України / Т. Короткий, А. Галай, М. Єлігулашвілі, І. Заворотько, М. Пашковський, В. Пузирний, Н. Хендель; за заг. ред. віцепрезидента УАМП Т. Короткого; Пенітенціарна академія України; УГСПЛ. – Київ; Одеса: Фенікс, 2023. – 236 с.

79. Міжнародне гуманітарне право. Посібник для юриста / [М.М. Гнатовський, Т.Р. Короткий, А.О. Кориневич, В.М. Лисик, О.Р. Поєдинок, Н.В. Хендель]; за ред. Т.Р. Короткого – Київ-Одеса: Українська гельсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016. – 2017. - 145с.

80. Міжнародне гуманітарне право. Довідник для журналістів / М.М. Гнатовський, Т. Р. Короткий, н. В. Хендель. – 2-ге вид., доповн. – Одеса: Фенікс, 2015. – 92 с.

81. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право. Загальний курс : навчю посіб. / Н. Мельцер. – Міжнародний Комітет Червоного Хреста. Київ – 2020. – 396 с.

82. Міжнародне гуманітарне право. Серія «навчально-методичні посібники»/ Грушко М.В., Музика В.В., Федорова Т.С., Владишевська В.В. видавничий дім «Гельветика». – 2022. – 136 с.

83. Підручник виживання в екстремальних ситуаціях. Досвід спеціальних підрозділів світу. / Пітер Дарман. - Київ: Вид. дім «СКІФ», 2023. -356 с.

84. Кентербері Дейв. Бушкрафт. 101 навичка для виживання в дикій природі/ пер. З англ. І. Бігун.-К.: Наш Формат, 2023.-224 с.: іл.

85. Виживання. Довідковий матеріал для проведення занять в ЗСУ. Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ спільно з головним управлінням підготовки ЗСУ. – 2023. 88с.

86. Основи виживання у бойових умовах. Навчально-методичний посібник/Луцьков А., Ожаревський В., Центр навчальної літератури.-2023. -230 с.

1. Інженерна підготовка (мінна безпека) (курс індивідуальної підготовки) (за програмою базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці) URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2025/02/2_ДМ-до-СТІ-000ГБ.16Л-ІНЖ-ПІД-МІН-БЕЗП-КІП.pdf

87. Інженерна підготовка. Книга І.: навч. посіб. / В.В. Пугач, Петрук О.В., Зміївський Г.П. та ін. – Х.: ВЮІ НЮУ ім. Я. Мудрого, 2021, – 108 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/20172/1/Inzhenerna_pidgotovka_2021-1.pdf

88. Інженерна підготовка: Навчальний посібник – Львів: НАСВ, 2016. – 552с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2023/inzhenerna_pidgotovka_2016_552.pdf
89. Інженерна підготовка в Збройних Силах України. — Київ: «Центр учбової літератури», 2022. - 45 с.
90. інженерні боєприпаси, які використовувались (можуть використовуватись) збройними силами РФ або НЗФ на сході України (за досвідом проведення ООС (раніше АТО)). - Київ: «Центр учбової літератури», 2022. - 120 с.
91. Протидія саморобним вибуховим пристроям (військовий стандарт 01.106.006-2020(01)) та глосарій термінів (військовий стандарт 01.106.005 – 2019(01)). - Київ: «Центр учбової літератури», 2023. -84 с.

Інформаційні ресурси:

- 1.Інформаційна система «Законодавство України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
- 2.Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/>
- 3.Офіційний веб-портал «Судова влада» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://court.gov.ua/>
- 4.Офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gp.gov.ua/>
- 5.Офіційний веб сайт Міністерства оборони України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mod.gov.ua>
- 6.Council of Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://help.elearning.ext.coe.int/>
- 7.Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім.. Тараса Шевченка [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.library.univ.kiev.ua
- 8.Наукова бібліотека Національного університету “Києво–Могилянська академія”[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>
- 9.Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
- 10.Наукова Бібліотека СНУ ім. Володимира Даля [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://library.snu.edu.ua>
- 11.Національна Парламентська бібліотека України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua/>
- 12.Рішення щодо України, винесені Європейським Судом з прав людини [Електронний ресурс] // Сайт Міністерства юстиції України. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-ukraini-vineseni-evropeyskim-sudom-z-prav-lyudini>

13. Центр розвитку українського законодавства [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ulde.kiev.ua/news.php>

14. Юридичний факультет СНУ ім. В. Даля [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pravo-snu.com.ua/>

15. Юридична клініка «PRO BONO» при юридичному факультеті СНУ ім. В. Даля [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pravo-snu.com.ua/clinic/>

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до самостійної роботи з дисципліни

**«Базова загальновійськова підготовка громадян України,
які здобувають вищу освіту, та поліцейських (теоретична підготовка)»**

(для здобувачів вищої освіти 2 року навчання всіх спеціальностей)

(Електронне видання)

Укладач:

ГРИЦЕНКО Григорій Миколайович

Редактор

Техн. редактор

Оригінал-макет

О.В. Маслош

О.В. Маслош

Підписано до друку _____
Формат 60x84¹/₁₆. Папір типограф. Гарнітура Times.
Друк офсетний. Умов. друк. арк. №. Облік. вид. арк. _____.
Тираж ___ екз. Вид. № _____. Замов. № _____. Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля

Адреса видавництва: вул. Іоанна Павла II, 17
Тел.+38(050)218 04 78, факс (06452) 4 03 42
e-mail: vidavnictvoSNU.ua@gmail.com